

Одделот за казниви дела на Врховниот суд на Република Македонија составен од Претседателот на судот Лидија Неделкова и судиите: Невена Крцковска Малинковска, Ристо Катевеновски, д-р Џемали Саити, Фаик Арслани и Јово Вангеловски, врз основа на член 68 од Судскиот деловник ("Службен весник на РМ" бр.66/13 од 09.05.2013 година), како и членовите 31, 34, 37 и 41 од Деловникот за работа на Врховниот суд на Република Македонија ("Службен весник на РМ" бр.13/98, 21/09), на седницата одржана на ден 15.07.2014 година, го донесе следното:

ПРАВНО МИСЛЕЊЕ

Условното одлагање на плаќање на глобата од член 17 од Законот за прекршоците ("Службен весник на РМ" бр.62/06, и 51/2011), не е прекршочна санкција од член 13 од истиот закон, туку е институт кој овозможува на обвинетиот да се одложи плаќањето на глобата, под услови од член 17 од Законот за прекршоците, а по истекот на законскиот рок, обвинетиот треба да ја плати глобата.

Образложение

До Врховниот суд на Република Македонија побарано е мислење за извршување на пресудите за условно одлагање на плаќање на глобата, изречени по член 17 од Законот за прекршоците и тоа од Основниот суд Кавадарци и од Основниот суд Крива Паланка, од правното лице ДПТУ КАМАС ДООЕЛ Кавадарци од с.Дреново и од физичкото лице Камче Стојков од с.Дреново, Кавадарци, како и од Снежана Милкова од Кавадарци, Во прилог на сите барања доставени се пресуди на Основниот суд Кавадарци, на Основниот суд Крива Паланка и на Апелациониот суд Скопје. Во доставените одлуки од страна на судовите изречена е прекршочна санкција Глоба и применет е член 17 од Законот за прекршоците. Во наведените одлуки се одлага извршувањето на глобата во рок од 1 година, доколку обвинетиот не стори нов прекршок, но во некои случаи како Условна осуда, а во други како условно одлагање на плаќање на глобата. Поради ова, некои од овие пресуди во пракса не се извршуваат.

Во поднесените барања се укажува дека во прекршочните пресуди во кои основните судови одлуките ги донел согласно член 17 од Законот за прекршоците, по истекот на рокот кој е наведен во членот, истите не се

извршувале и била востановена судска пракса дека всушност одредбата од член 17 од Законот за прекршоците претставува еден вид на прекршочна санкција – Условна осуда, како што е Условната осуда од членот 50 од Кривичниот законик. Ваквите пресуди биле третираны како условни осуди од страна на првостепените судови, а исто така и од страна на апелационите судови, како и од страна на странките. Меѓутоа, вака донесените пресуди воопшто не се извршувале. Странките се обраќале до основните судови со барање известување и појаснување дека биле доведени во нерамноправна положба и е повредено основното начело на формална правичност, бидејќи таквите одлуки се сметале за условни осуди и поради тоа истите не го користеле правото на жалба, сметајќи дека основниот суд, ценејќи ги сите олеснителни околности донел одлука која е правична.

Одделот за казниви дела на Врховниот суд на Република Македонија закажа и одржа повеќе седници на кои беа разгледани барањата, беше побарано известување од апелационите судови Скопје, Битола, Штип и Гостивар, како се постапува по прекршочните предмети во кои се донесени одлуки согласно член 17 став 1 и 2 од Законот за прекршоците, дали се извршуваат пресудите, дали е заземен став и доколку е заземен став, каков е истиот.

На денешната седница на Одделот за казниви дела на Врховниот суд на Република Македонија, по добиените известувања од апелационите судови Скопје, Битола, Штип и Гостивар и по спроведената расправа Одделот за казниви дела на Врховниот суд на Република Македонија констатира дека условното одлагање на плаќање на глобата судовите не можат да го поистоветат со алтернативната мерка Условна осуда, пропишана во Кривичниот законик, иако одредбата од член 2 од Законот за прекршоците упатува на примена на општиот дел од Кривичниот законик. Ова од причина што за прекршокот и прекршочната одговорност на обвинетите, како и за видовите на прекршочни санкции се применуваат одредбите од Законот за прекршоците во Глава втора и тоа од член 5 до член 12 и член 13 од Законот за прекршоците, каде сообразно се применуваат одредбите од општите одредби од Кривичниот законик. Одредбата од член 2 од Законот за прекршоците упатува во смисла на тоа дека во Законот за прекршоците сообразно се применуваат одредбите на Кривичниот законик за прекршокот и прекршочна одговорност.

Согласно член 13 од Законот за прекршоците (“Службен весник на РМ” бр.62/06 и 51/2011), за прекршоци на прекршочни одговорни полнолетни сторители може да им се изречат следниве санкции: глоба, опомена, престанок на важење на возачка дозвола, забрана на управување со моторно возило, забрана на вршење професија, дејност или должност, протерување на странец од земјата, и задолжително лекување на алкохоличари и наркомани.

Според член 17 од истиот закон, плаќањето на глобата може да се одложи најдолго за 1 година, под услов на сторителот на прекршокот да не стори нов прекршок, да ја надомести штетата предизвикана со

прекршокот, или да ги отстрани штетните последици од прекршокот. Според став 2 од истиот член, ако во рокот од ставот 1 на овој член е донесена правосилна одлука за нов или порано сторен прекршок или сторителот не ја надоместил штетата, или не ги отстранил другите штетни последици за прекршокот, изречената глоба ќе се изврши зголемена за 20%.

Ова прашање било поставено на зедничка средба на апелационите судови Скопје, Битола, Штип и Гостивар на ден 28.03.2013 година, во Академијата за судии и јавни обвинители и бил заземен став: член 17 од Законот за прекршоците кој гласи: “условно одлагање на плаќање на глоба” е поинаков институт и правило кое е различно од правилото содржано во член 16 од Законот за прекршоците “рок на плаќање на глобата”. Во член 17 став 1 од Законот за прекршоците, е пропишано одлагање на плаќањето на глобата најдолго за 1 година, но под одредени услови. Тие услови се: сторителот на прекршокот да не стори нов прекршок за тоа време, да ја надомести штетата предизвикана со прекршокот или да ги острани штетните последици од прекршокот. Само кога ќе се исполни некој од трите услови, тогаш судот може да даде условно одлагање на плаќање на глобата. Условното одлагање на плаќање на глобата да не се поистоветува со условната осуда, бидејќи Законот за прекршоци не познава таква прекршочна санкција. Во ставот 2 од истиот член на законот е предвидено изречената глоба за која е дадено условно одлагање на плаќањето, ќе се изврши зголемена за 20% под услови или да е донесена правосилна одлука за нов или порано сторен прекршок, или сторителот да не ја надомести штетата или да не ја отстрани другата штетна последица од прекршокот. Оттука, она што му било дадено како можност во член 17 став 1 од Законот за прекршоците, а не го искористил, не ги исполнил тие обврски, изречената глоба ќе се изврши, зголемена за 20% ако пак ги исполни тие обврски, изречената глоба ќе се изврши во рокот најдолго до 1 година и нема да има зголемување од 20%.

Врз основа на погоре наведеното, очигледно е дека во Законот за прекршоците има децидни одредби за видовите на прекршочни санкции, кои не можат да се прошируваат по однос на други видови на прекршочни санкции, кои би биле сообразни на некои од санкциите предвидени во Кривичниот законик, како на пр.- Условната осуда.

Пресудите во кои е применет член 17 од Законот за прекршоците како условно одлагање на плаќање на глобата, може да се извршуваат, како што е наведено во изреката на пресудата.

Со оглед на наведеното, Одделот за казниви дела на Врховниот суд на Република Македонија го донесе следното правно мислење: Условното одлагање на плаќање на глобата од член 17 од Законот за прекршоците (“Службен весник на РМ” бр.62/06 и 51/2011), не е прекршочна санкција од член 13 од истиот закон, туку е институт кој овозможува на обвинетиот да се одложи плаќањето на глобата, под услови од член 17 од Законот за

прекршоците, а по истекот на законскиот рок, обвинетиот треба да ја плати глобата.

Ова правно мислење да се објави на веб страната на Врховниот суд на Република Македонија.

**ОДДЕЛ ЗА КАЗНИВИ ДЕЛА
НА ВРХОВНИОТ СУД НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**